

Kéziratos könyv bőrkötésben - Hóráskönyv, "Lodovico Gonzaga imádságos könyve"

Könyvtár – Könyvművészeti gyűjtemény

Leltári szám:	15952
Alkotó:	Chierico, del, Francesco d' Antonio (1433 - 1484) / miniatúra-festő
Készítés ideje:	1469 - 1478
Készítés helye:	Firenze
Anyag:	bőr; fatábla; pergamen
Technika:	bőrkötés; temperával festett
Méretek:	magasság: 11,5 cm szélesség: 8,5 cm vastagság: 3,5 cm súly: 238 g

A hóráskönyv a középkor világi emberének imádságoskönyve elsősorban nők használták egyéni ájtatosság céljára. A gazdagon festett imakönyvek ugyanakkor reprezentációs céllal készültek, megrendelőik gazdagságát és jó ízlését tanúsították.

A hóráskönyvek tartalma a breviáriumra épül, de annál változatosabb, mert nem kell alkalmazkodnia a liturgia előírásaihoz. Néhány állandó ünnepet kivéve nem követi szigorúan az egyházi év ünnepeinek sorrendjét. Elnevezését a régi római napbeosztás alapján kapta, mivel az imádság elvégzése a nap kezdetétől számítva háromóránként történt.

Az Iparművészeti Múzeumban őrzött imakönyv részei: kalendárium (1r-12r), Mária-zsoltosma (*Officium Beatae Mariae Virginis*) (13v-105r), a Szentlélek officiuma (105r-108v), halotti officium (*Officium mortuorum*) (109v-157v), a hét bűnbánati zsoltár (160v-176v) és a Mindenszentek litániája (176v-188v).

A kalendárium részt az adott hónapra jellemző tevékenységet ábrázoló kör alakú képmezők díszítik, Mária-zsoltosma oldalait pedig Mária életének jeleneteit ábrázoló színes iniciálék ékesítik az egyes imaórák kezdetén. A kötetet négy nagyobb képmezőjű miniatúra is díszíti: a Mária-zsoltosma kezdetén az Angyali üdvözlés és Mária koronázásának ábrázolása kapott helyet (13r-14r) a halotti officium elején pedig a Bűnbeesés, valamint a három élő és a három halott legendájának egy jelenete látható (109v-110r).

A Mária-zsoltosma szövegének kezdetén az oldalpár (13v-14r) alján balra a Hohenzollern, jobbra a Gonzaga család címere látható. A címerek tanúsága szerint a hóráskönyv egykor Lodovico (III.) Gonzaga (1414-1478) mantovai őrgróf és felesége, Barbara von Brandenburg-Hohenzollern (1422-1481) tulajdonában volt.

Hoffmann Edith meghatározása szerint a hóráskönyv 1469-1478 között készült Francesco d'Antonio del Chierico firenzei miniatorműhelyében.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 10. (Nagy Györgyi)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 280. (téves ltsz.mal)
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 88. (téves ltsz.mal) (Prékopa Ágnes)
- Hoffmann Edith: Lodovico Gonzaga imádságos könyve az Iparművészeti Múzeumban. *Magyar Könyvszemle*, 28. (1920/1921). 1920. - 85-91.

